

– застосування нових нетрадиційних форм та систем мотивації та стимулювання персоналу, які слід спрямовувати на підвищення зацікавленості працівників у зростанні прибутку підприємства;

– формування ефективної системи організації оплати із врахуванням досягнень як індивідуальних результатів виробничої діяльності працівника, так і сукупного результату діяльності підприємства;

– контроль за виконанням функціональних обов'язків кожного підлеглого, оцінка ефективності управління професійним розвитком на основі сформованої системи показників на підприємстві.

Таким чином, зростання ролі кадрового потенціалу на машинобудівних підприємствах, підвищення рівня професійних навичок і компетенцій працівників висувають нові вимоги до формування механізму мотивації та стимулювання персоналу на підприємстві, здатного забезпечити індивідуальний підхід до заохочення працівників і прискорити темпи зростання продуктивності праці.

Література:

1. Швець В. Я. Оптимізація трудових ресурсів промислового підприємства: глобалізаційний аспект / В. Я. Швець, Ю. В. Никифорова // Економічний простір. – 2016. – № 108. – С. 246-254.

2. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів: Постанова Верховної Ради України від 17 лютого 2009 р. № 965–VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/>.

3. Шевцова Г. З. Принципи організації синергетичного менеджменту підприємств / Г. З. Шевцова // Формування ринкової економіки: зб. наук. праць. Спец. вип. Економіка підприємства: теорія і практика. – Ч. II. – К.: КНЕУ, 2008. – С. 681-690.

4. Дубчак І. В. Мотивація персоналу як складова ефективного функціонування транснаціональних корпорацій в сучасному економічному середовищі / І. В. Дубчак // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 7 (37). – С. 170-176.

5. Булеев И. П. Проблемы формирования механизма мотивации персонала промышленного предприятия / И. П. Булеев, Г. С. Атаманчук // Вісник економічної науки України. – 2010. – № 1. – С. 42-47.

Колодяжна І.В.

*доцент кафедри економіки та бізнесу
Донецького національного університету економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна*

ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ФАКТОРІВ, НА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Поняттям «фактор» оперують багато громадських і природничих наук, що дозволяє визначити причину, характер або окремі риси будь-якого явища, а також рушійні сили будь-якого процесу. В даному випадку необхідно виявити фактори, які впливають на формування інноваційного потенціалу національної інноваційної системи на основі аналізу його структури та визначальних елементів.

Складовою частиною інноваційного потенціалу вважається ресурсний потенціал, який створює можливості розвитку першого, в результаті чого ресурс інноваційної діяльності стає фактором. При цьому виділяються об'єктивні і суб'єктивні, внутрішні і зовнішні чинники інноваційного потенціалу.

Кількісні параметри інноваційного потенціалу визначаються його об'єктивними факторами внутрішнього середовища, що сприяють створенню і поширенню нововведень, а суб'єктивні чинники проявляються в процесі прийняття рішень з нововведень суб'єктами інноваційного процесу.

До внутрішніх відносяться фактори, що визначають стан інституційних зв'язків (форма власності суб'єктів інноваційної діяльності, їх організаційно-правова структура, галузева приналежність суб'єкта і т.і.), а зовнішні чинники зумовлюють стан ресурсного потенціалу інноваційної діяльності.

Відзначимо, що безумовною гідністю зазначеної концепції є дослідження суб'єктно – об'єктної структури інноваційного потенціалу, що включає здібності суб'єкта до використання наявних ресурсів і визначається інституційними зв'язками економічної системи. Недоліком зазначеної концепції є фрагментарний аналіз стану факторів зовнішнього середовища, який визначається складом ресурсів, і відсутністю уваги до інституційної складової інноваційної діяльності. Також не представлені фактори, які формують результативний блок інноваційного потенціалу, що характеризує рівень розвитку підприємницького середовища на макро-, мезо- і мікрорівнях.

У структурі інноваційного потенціалу національної економіки виділяються чинники розвитку, накопичення і активізації цього потенціалу, до яких відносить наступні: фактор 1 – розширене відтворення інноваційного потенціалу за рахунок внутрішніх джерел; фактор 2 – використання частини природної ренти на накопичення і розвиток інноваційного потенціалу; фактор 3 – формування соціально-психологічних і соціально-економічних механізмів, які залучають талановиту молодь в сфери науки, освіти, техніки; фактор 4 – формування в науці, освіті, техніці механізмів розстановки кадрів відповідно до їх здібностей, фактор 5 – державна підтримка, планування, програмування, регулювання фундаментальної науки, НДДКР, наукомістких виробництв; фактор 6 – синергетичний ефект в розширеному відтворенні інноваційного потенціалу. Недоліком цієї класифікації є нечітка структурованість факторів, що не дозволяє виявити взаємозв'язок, який формує інноваційний потенціал національної економіки. Також відзначимо, що згідно фактору 1 зазначеної класифікації, розвиток інноваційного потенціалу відбувається не тільки за рахунок внутрішніх джерел, але і за допомогою інституційних взаємозв'язків, організаційної структури, інноваційної інфраструктури.

Крім цього, фактор 2 розглядається нами як джерело фінансування інноваційного потенціалу, а не як фактор, спрямований на формування, розвиток і реалізацію інноваційного потенціалу економічної системи. Згідно фактору 3, необхідно створювати не тільки механізми, що залучають молодь в сфери науки і техніки, а й мотиваційні стимули, які дозволяють реалізувати їх здібності, що створить передумови реалізації інноваційного потенціалу економічної системи.

Згідно фактору 4, необхідно формуватимуть не механізми розстановки кадрів, а механізми передачі знань, які характеризуються ефективною діяльністю організацій інноваційної інфраструктури. Це створить передумови реалізації ресурсного елемента інноваційного потенціалу.

На наш погляд, неправомірно отожднювати ресурсну і факторну складові інноваційного потенціалу, так як ресурс не завжди може бути задіяний і тим

самим не зможе вплинути на результат реалізації інноваційного потенціалу економічної системи. Крім цього, нами акцент робиться саме на ресурсній складовій інноваційного потенціалу, що не дозволяє виявити мотиваційні, зовнішні і внутрішні можливості формування інноваційного потенціалу (рис. 1).

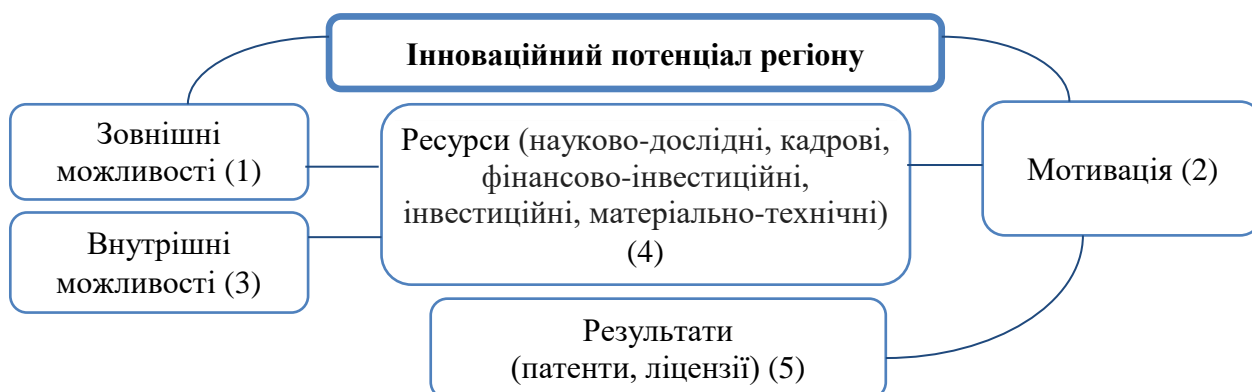

Рис. 1. Структура інноваційного потенціалу регіону

Таким чином, наявність внутрішніх і зовнішніх можливостей в інноваційній діяльності територій не є достатньою умовою формування і розвитку інноваційного потенціалу регіону, вони характеризують лише готовність до інноваційної діяльності, необхідні також і стимули до реалізації здатності, а також сама здатність, у вигляді ресурсної складової інноваційного потенціалу. Цілісність інноваційного потенціалу забезпечується зв'язками його елементів, а структура характеризується: по-перше, наявністю зв'язку процесів регулювання інноваційної діяльності, розробки, впровадження та реалізації інновацій в господарському житті; по-друге, сукупністю зворотних зв'язків, де інновація створює умови для відтворення нових інновацій

У відповідності до зазначеного підходу, доцільно використовувати концептуальну модель суб'єктно – об'єктної структури інноваційного потенціалу. Дана модель структури інноваційного потенціалу дозволить визначити функції суб'єктів інноваційного потенціалу згідно з виділеними блоками, а також форми його реалізації.

Таким чином, формування інноваційного потенціалу визначається інвестиційними можливостями суб'єкта, коли попит на інноваційну продукцію та послуги забезпечує фінансову базу для впровадження нововведень. Отже, умовами формування і використання інноваційного потенціалу є: наявність нововведень, які можна передати в сферу практичного використання; здатність системи до виробництва нововведень; готовність системи до споживання нововведень; можливості вдосконалення самого нововведення; співвідношення кількісних і якісних параметрів інноваційного потенціалу; формування структурних взаємозв'язків різних секторів макроекономічної системи.

Література:

1. Тисько М.М. Інноваційний потенціал підприємства як основа його розвитку / М.М. Тисько // Приазовський економічний вісник. – 2017. – Випуск 3 (03). – С. 54-58.
2. Паулик А.Я. Проблеми та перспективи розвитку інноваційного потенціалу економіки регіону / А.Я. Паулик // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2015. – Серія Економіка. Випуск 2 (4). Частина 1. – С. 169-173.
3. Петрович Й.М. Інноваційний потенціал управління організацією: [монографія] / Й.М. Петрович // Львів: Львівська політехніка. – 2010. – 184 с.